

Köszöntő a Területi Akadémiai Bizottságok és a határon túli akadémiai bizottság és tanácsok elnökeinek találkozására

Tisztelt Elnök Urak, kedves Kollégák!

Önök/Ti jól tudjátok, hogy a Magyar Tudományos Akadémia küldetése a teljes magyar tudományos közösség integrálása, mozgósítása a magyar tudományosság és tudományművelés fejlődése, a tudományos tehetségek kibontakoztatása és a közös nemzeti célok elérésének támogatása érdekében. Akadémiánk ehhez a kutatás, a felsőoktatás és az innováció valamennyi intézményével együttműködő és kölcsönösen előnyös kapcsolatot kell fenntartson. Ebben kiemelkedő szerepet játszanak a területi és a határon túli akadémiai testületek, szervezetek.

Az itt jelenlévők számára az is nyilvánvaló, hogy nemzeti önazonosságunk és önbecsülésünk megőrzése számára milyen fontos, hogy Akadémiánknak múltjához, hagyományaihoz, a magyar tudomány és technológia társadalmi és nemzetstratégiai szerepéhez méltó országos központja, az egész országot átfogó térségi központjai és jól működő határon túli képviselői legyenek. Ezeknek a központoknak alkalmasnak kell lenniük a térségi feladatok és eredmények bemutatására, a helyi tudományos közösség építésére és a társadalmi figyelem és érdeklődés fenntartására egyaránt. Ezen túlmenően pedig az országos és az országhatárokon is túlnyúló nemzeti szintű tudománysszervező és nemzetépítő kapcsolattartásra, együttműködésre is alkalmasnak kell lenniük.

Az előbbiekből következik, hogy hazai és határon túli térségi testületeink az Akadémia központi szerveinek stratégiai partnerei. Ez maga után

vonja e szervezeteink érdemi bevonását az akadémiai küldetés betöltésébe, így az Akadémia és a magyar tudomány eredményeinek helyi, térségi megjelenítésére, értékei közvetítésére, jelentőségének felismertetésére.

Területi szervezeteinknek arra is vállalkozniuk kell, hogy saját térségük tudományos értékeit, fejlődését, a tudomány és a technológia segítségével kielégíthető szükségleteit az Akadémia központjában és az országos döntéshozatalban is tudatosítsák. Tisztában vagyok azzal, hogy mindehhez nemcsak biztatásra, felkérésre, hanem megfelelő feltételekre, elégséges és tervezhető erőforrásokra, mindenekelőtt pénzre is szükség van.

Mint nemzeti intézménynek, az Akadémia felelőssége és feladatai túlterjednek az ország határain. Arra kell törekednie, hogy kapcsolatot tartson a határainkon túli magyar kulturális, tudományos és felsőoktatási központokkal, kiemelkedő személyiségekkel és tudományos iskolákkal. Ennek érdekében szerveztük meg és tartjuk fenn a szomszédos országokban az akadémiai szervezeteket, Kolozsvári Akadémiai Bizottságunkat és akadémiai tanácsainkat. A szervezeti kereteken túl támogatásokkal, a Domus programmal és a határon túlra is kiterjesztett nemzeti programokkal is fejlesztjük, erősítjük a magyar tudományosság Kárpát-medencei kiteljesedését. Nagy örömmel látjuk akadémiai területi bizottságaink törekvését, hogy élénk és kölcsönösen előnyös programjaik legyenek a szomszédos országok magyar tudományosságával.

Mindezek az egyedülálló adottságok és tapasztalatok szilárd alapot kínálnak számunkra az eddigi mondandóból kirajzolódó közös építkezésre. Ehhez különleges lehetőséget biztosít a Magyar Tudományos Akadémia 200 éves jubileuma, amit tovább fokoz, hogy az

akadémiai jubileum alkalmából az Országgyűlés 2025–26-ot a Magyar Tudomány Év évé/Éveivé készűl nyilvánítani. Javaslataunkra és az általunk kidolgozott programra alapozódóan, a kormánnyal együttműködve egyedűlálló programsorozatot készűtűnk elő a magyar tudományosság eredményeinek és jelentőségének élményszerű bemutatására az ország és a magyar nemzet egésze számára. Az akadémiai jubileum és az ennek alkalmából megvalósítani tervezett központi, térségi és határon túli programok egyedűlálló lehetőséget biztosítanak az Akadémiának, hogy az előttűnk álló években erőteljesen megnövelje jelenlétét, élményszerűen érzékelhetővé tegye jelentőségét, és megismertesse tudományszervező és nemzetépítő szerepét országszerte és a határon túli magyar lakta területeken egyaránt.

A konkrét tervekről, programokról, az ehhez biztosítandó szervezeti, működési, finanszírozási feltételekről, az MTA 200-ról és a MTÉ 2025/26-ról, illetve a két programsorozat kapcsolódásáról, valamint a Területi Akadémiai Bizottságok szerepvállalásáról és az ehhez biztosítani tervezett támogatásokról Kecskeméti Gábor, az MTA 200 Elnökségi Bizottság elnöke, és Oberfrank Ferenc stratégiai kérdésekről is felelős köztestületi igazgató fog Benneteket tájékoztatni még a mai nap folyamán, és konzultációra is lehetőséget fognak biztosítani.

Az Akadémia elnökeként azt is fontos elmondanom, hogy az Akadémia „kijövele” a fővárosi Széchenyi tér északi csűcskének elefántcsonttornyából, és erőteljes megjelenése a magyar nemzet mindennapi életének színterein nem szorítkozhat a két ünnepi évre. Ahogy a kétszáz éves jubileum sem tűnhet senki számára úgy fel, mint a tudósok magánűgye vagy önmaguk ünnepeltetése, úgy a tudomány képvisellete, megjelenése sem lehet múltó, gyorsan elfeledett kampány. Amit az ünnep erejével, sodrásával elindítűnk, annak tartóssá kell

szelídülnie. Az Akadémia területi nyitása véglegesnek kell bizonyuljon, és erre irányuló tevékenységünk mértéktartó, de hatékony, a helyi közösségeket gazdagító tényezővé kell váljon. Ebben nagyon számítok az akadémiai területi bizottságok tagjaira, egyedülálló kapcsolatrendszerükre, helyi elfogadottságukra, kreativitásukra és mozgósítóképességükre.

Ahhoz, hogy a területi szervezeteinket támogató titkárságaink erre a jelenleginél is alkalmasabbá váljanak, sokat kell még tennünk, de jó úton járunk. A közelmúltban megtettük az első, nagy lépést a titkársági munkatársak bérének rendezésére. Amint meg tudjuk teremteni a folytatás fedezetét, meghatározott feltételekkel, de folytatni fogjuk a megkezdett folyamatot. A munkatársak megbecsülése együtt kell járjon az Akadémia iránti elkötelezettség, a szakmai alkalmasság, a megfelelő teljesítmény és kihasználtság követelményével.

Lezárult az akadémiai székházak műszaki állapotának a feltérképezése. Az adatok birtokában egyrészt a legsürgősebb műszaki munkákat igyekszünk elvégezni, másrészt a szállodafunkciókat törekszünk megfelelővé tenni, ami a bevételszerzést is elősegíti. Jelentősen javítani szeretnénk az épületek rendezvényi, közösségi és reprezentatív kapacitásait és megjelenésüket.

Lehetőséget látok arra, hogy a közeljövőben jelentős állami támogatásból akár valamennyi székház energetikai korszerűsítése is megvalósulhasson, amire Lantos Csaba illetékes miniszterként és tanácsadó testületem tagjaként is készséget mutatott. A műszaki előkészítés már el is indult.

Amennyiben központi akadémiai felújítási, karbantartási pályázatra is lesz lehetőségünk, akkor azt is az elkészült műszaki felmérés eredményének figyelembevételével fogjuk kiírni és odaítélni.

Kormányzati tárgyalásaink és forrásszerző tevékenységeink során a budapesti székház mellett vidéki székházainkról sem feledkezünk meg. A felmérés ehhez is elengedhetetlen alapot nyújt. Szeretnénk jó gazdaként bánni területi székházainkkal, és karbantartásukkal, fejlesztésekkel tervszerűen biztosítani, hogy a legjobb bázisai legyenek a nemzet Akadémiájának az ország legfontosabb tudományos központjaiban, minden magyar ember számára elérhetően.

Számomra az Akadémia társadalmi megjelenésének és megbecsülésének biztosítása az egyik legfontosabb kihívás. Ezzel a kihívással csak az országon belüli és a határon túli térségi szervezeteinkkel együtt tudunk megbirkózni. Remélem, hogy a most elmondottak segítettek megérteni e kezdeményezés jelentőségét és megvalósíthatóságát, egyúttal kedvet is csináltak ahhoz, hogy abba közösen bele is vágjunk.

Eredményes tanácskozást kívánok, köszönöm, hogy meghallgattatok!